

कार्यकारी सारांश

क) पूर्वपीठीका :-

विद्युत अधिनियम २००३, मधील तरतुदीनुसार महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगास राज्यातील वितरण परवानाधारंकाच्या ग्राहकांचे वीजदर निश्चित करण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत. बहुवर्षिय वीजदर विनियम, ५.१. (अ) मधील तरतुदीनुसार महावितरण तर्फ बहुवर्षिय वीजदर याचिका दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०२४ रोजी दाखल केली आहे. मा. आयोगाने सदर याचिकेमधील दिलेल्या माहितीच्या आधारावर माहितीतील तफावत महावितरणला सुचित केले होते. तसेच दिनांक २६ डिसेंबर, २०२४ रोजी महावितरणच्या याचिकेवर मा. आयोगाद्वारे तांत्रिक वैधता सत्र (टी.झी.एस.) घेण्यात आले. वरील नियामक प्रब्रीद्ये नंतर, महावितरण तर्फ दिनांक १७ जानेवारी २०२५ रोजी सुधारित याचिका सादर करण्यात आली.

विद्युत अधिनियम २००३, चे कलम ६२ व महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (बहुवर्षिय वीजदर विनियम), २०१९ व २०२४ मधील तरतुदीनुसार महावितरणच्या बहुवर्षिक वीजदर याचिकेत खालील बाबींचा समावेश आहे.

- म.वि.नि.आ. (बहुवर्षिय वीजदर विनियम), २०१९ विनियम अंतर्गत वार्षिक लेखांकनावर आधारित आर्थिक वर्ष २०२२-२३ आणि आर्थिक वर्ष २०२३-२४ चे अंतिम अचुक समायोजन;
- म.वि.नि.आ. (बहुवर्षिय वीजदर विनियम), २०१९ अंतर्गत उपलब्ध माहिती वर आधारित आर्थिक वर्ष २०२४-२५ चे तात्पुरते समायोजन;
- म.वि.नि.आ. (बहुवर्षिय वीजदर विनियम), २०२४ नुसार, नियंत्रण कालावधीच्या प्रत्येक वर्षासाठी एकूण महसुली आवश्यकता;
- म.वि.नि.आ. (बहुवर्षिय वीजदर विनियम), २०२४ अंतर्गत आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० साठी एकूण महसुली गरज, सद्याचे वीजदरातून अपेक्षित महसूल, अपेक्षित महसुलातील तुट आणि प्रस्तावित वर्गवारी निहाय वीजदर यांचा सुधारित अंदाज.
- आकार पत्रकाचे (शेड्युल ऑफ चार्जस) पुनरावलोकन नियंत्रण कालावधी करीता वर्गवारी निहाय अपेक्षित वीजदर.

ब) आर्थिक वर्ष २०२२-२३ आणि आर्थिक वर्ष २०२३-२४ चे अंतिम अचुक समायोजन :-

आ. व. २०२२-२३ व आ. व. २०२३-२४ च्या वार्षिक लेखापरिक्षित अहवालावर आधारित आ. व. २०२२-२३ व आ. व. २०२३-२४ ची एकूण महसुली गरज (ए.आर.आर.) अनुक्रमे रूपये १,११,४०२.३३ कोटी आणि रूपये १,२३,७०२.८८ कोटी इतकी असून त्याचे सविस्तर विवेचन खालील तक्त्यात नमुद केले आहे. मा. आयोगाने दिनांक ३१ मार्च २०२३ रोजीच्या मधील मध्यावधी आढावा याचिकेच्या (प्रकरण क्रमांक २२६/२०२२) आदेशान्वये आर्थिक वर्ष २०२२-२३ व आर्थिक वर्ष २०२३-२४ साठी मंजुर केलेल्या एकूण महसुलाची गरज व उपलब्ध वास्तविक लेखापरिक्षित माहितीच्या आधारावर आ.व. २०२२-२३ व आ.व. २०२३-२४ करीता अंतिम अचुक समायोजनांचा सारांश खालील तक्त्यात दर्शविण्यात येत आहे.

आ.व. २०२२-२३ चा अंतिम अचुक समायोजन तक्ता

(रुपये कोटी मध्ये)

अ. क्र.	तपशिल	आर्थिक वर्ष २०२२-२३		
		मध्यावधी आढावा आदेशानुसार मंजूर	एप्रिल-मार्च (प्रत्यक्ष)	तफावत
		(अ)	(ब)	(क) = (ब) - (अ)
१	वीज खरेदी खर्च	६९,०५०.९०	८३,९३५.७५	१४,८८४.८५
२	संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्च	७,८४५.६३	७,९०५.७८	६०.९५
३	घसारा खर्च	२,६८८.५८	२,७६९.५३	८०.९५
४	कर्ज भांडवलावरील व्याज	९४८.७०	८८८.७६	(५९.९४)
५	खेळत्या भांडवला वरील व्याज	१२३.९८	११५.९८	(८.८०)
६	ग्राहकांच्या सुरक्षा ठेवीवरील व्याज	४०८.४४	४४८.०२	४३.५८
७	इतर वित्तीय आकार		४९.७९	४९.७९
८	बुडीत व सांक रक्कमेसाठीची तरतुद	७३०.५२	९०५.८८	१७५.३६
९	अन्य खर्च	५७.९७	२५२.०७	१९४.९०
१०	प्राप्ती कर		-	-
११	पारेषण अनुज्ञाप्तीधारकांस प्रदान केलेला पारेषण आकार व म.रा.भार प्रेषण केंद्राचे शुल्क तथा आकार	५,९७५.०७	६,०६७.३५	१५२.२८
१२	प्रोत्साहन/सवलत	३६७.३७	४७७.३७	११०.००
१३	आकस्मिक राखीव निधीचे योगदान		९६.९९	९६.९९
१४	ओपेक्स योजना	७०.०५	६०.५७	(९.४८)
१५	मागणी बाजू व्यवस्थापन (डीएसएम) खर्च		-	-
१६	भाग भांडवलावरील परतावा	१,९३४.५५	२,१४७.९५	२१३.४०
१७	नियामक दायित्व आकाराचा परतावा		९.४२	९.४२
१८	अतिरिक्त अधिभार परतावा	१८०.००	१६३.८२	(१६.९८)
१९	नफा/तोटा वितरणाचा परिणाम खर्च		२३.९०	२३.९०
२०	आयोगाद्वारे मागील कालावधीसाठीचे मंजूर समायोजन		-	-
२१	मंजूर मागील महसूली तुट	४,०९८.००	४,०९८.००	-
२२	अधिक: पुढील वर्षासाठी MPECS ला केलेल्या प्रदानाचा परिणाम	३१.९४	३१.३९	०.२५
२३	वाढीव आणि ठोक वापावरील सूट	५४६.४४	१,०४३.६७	४९७.२३
२४	एकूण महसूली गरज	९४,९९३.३४	१,११,४०२.३३	१६,४८९.००
२५	वीज विक्रीतून मिळणारा एकूण महसूल	१,००,३२८.६३	९३,२०९.३३	(७,१२७.३०)
२६	वीजदरां व्यतिरिक्त उत्पन्न (नॉन-टॅरिफ)	३७७.९६	६५२.८५	३३४.८९
२७	ओपन अॅक्सेस चार्जेपासूनचे मिळणारा महसूल	२९६.६९	१५७.९७	(५९.५२)
२८	अतिरिक्त वीज विक्रीतून मिळणारा महसूल	१७५.४९	३१०.०४	१३४.५५
२९	वहन आकारातुन मिळणारा महसूल	-	-	-
३०	अतिरिक्त अधिभारातून मिळणारा महसूल	११५.५२	५२.४६	(६३.०६)
३१	एकूण महसूल	१,०९,१५४.२८	१४,३७३.८५	(६,७८०.४४)
३२	महसूलातील तुट/ (आधिक्य)	(६,२४०.९४)	१७,०२८.४८	२३,२६९.४२

आ.व. २०२३-२४ चा अंतिम अचुक समायोजन तक्ता

(रु.कोटी मध्ये)

अ. क्र.	तपशिल	आर्थिक वर्ष २०२३-२४		
		मध्यावधी आढावा आदेशानुसार मंजूर	एप्रिल-मार्च (प्रत्यक्ष)	तफावत
		(अ)	(ई)	(च) = (ई) - (अ)
१	वीज खरेदी खर्च	७२,६४५.२२	८४,८६७.३३	१२,२२२.९९
२	संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्च	८,२४२.५५	९,३३९.९९	१,०९६.५६

अ. क्र.	तपशिल	आर्थिक वर्ष २०२३-२४		
		मध्यावधी आढावा आदेशानुसार मंजूर	एप्रिल-मार्च (प्रत्यक्ष)	तफावत
		(ड)	(ई)	(च) = (ई) - (ड)
३	घसारा खर्च	२,७६२.३६	२,७२५.३९	(३६.९७)
४	कर्ज भांडवलावरील व्याज	८२६.१७	७७९.०२	(४६.४५)
५	खेळत्या भांडवला वरील व्याज	१२५.७५	१३०.८२	५.०८
६	ग्राहकांच्या सुरक्षा ठेवीवरील व्याज	४२४.६६	६९०.९३	२६६.२७
७	इतर वित्तीय आकार		४३.०९	४३.०९
८	बुडीत व सांशक रक्कमेसाठीची तरतुद	७३०.५२	९८३.७१	२५३.१८
९	अन्य खर्च	६०.८७	२३१.९३	१७१.०६
१०	प्राप्ती कर		-	-
११	पारेषण अनुज्ञाप्तीधारकांस प्रदान केलेला पारेषण आकार व म.रा.भार प्रेषण केंद्राचे शुल्क तथा आकार	८,५९३.७२	८,६६६.१७	७३.०५
१२	प्रोत्साहन/सवलत	३८५.७३	५६१.६३	१७५.१०
१३	आकस्मिक राखीव निधीचे योगदान	-	१७४.२९	१७४.२९
१४	ओपेक्स योजना	८४.४५	८८.४९	(३६.०४)
१५	मागणी बाजू व्यवस्थापन (डीएसएम) खर्च		-	-
१६	भाग भांडवलावरील परतावा	१,९४६.३५	२,२६२.१०	३१६.३५
१७	नियामक दायित्व आकाराचा परतावा	-	२.१७	२.१७
१८	अतिरिक्त अधिभार परतावा	१८०.००	१६८.९३	(११.८७)
१९	नफा/तोटा वितरणाचा परिणाम खर्च	-	४५६.७५	४५६.७५
२०	आयोगाद्वारे मंजूर मागील कालावधीसाठीचे समायोजन	४,९२५.००	४,९२५.००	-
२१	मंजूर मागील महसूली तुट	५,५८५.००	५,५८५.००	-
२२	अधिक: पुढील वर्षासाठी MPECS ला केलेल्या प्रदानाचा परिणाम	२८.९३	२८.३८	०.२५
२३	वाढीव आणि ठोक वापरावरील सूट	४२६.४५	१,०३०.४०	६०३.९५
२४	एकूण महसूली गरज	१,०७,९७२.९३	१,२३,७०२.८८	१५,७२९.९५
२५	वीज विक्रीतुन मिळणारा एकूण महसूल	१,०६,९९०.००	१,१३,३७३.९५	६,३८३.९५
२६	वीजदरां व्यतिरिक्त उत्पन्न (नॉन-टॅरिफ)	३३३.८६	५०४.९२	१७१.०६
२७	ओपन अऱ्कसेस वार्जेसमधून मिळणारा महसूल	२७४.७६	२७०.८५	५६.९०
२८	अतिरिक्त वीज विक्रीतुन मिळणारा महसूल	-	२८८.५९	२८८.५९
२९	वहन आकारातून मिळणारा महसूल	-	-	-
३०	अतिरिक्त अधिभारातून मिळणारा महसूल	११२.६३	८०.५०	(३२.१४)
३१	एकूण महसूल	१,०७,६५९.२५	१,१४,५१७.९३	६,८६६.६८
३२	महसूलातील तुट/ (अधिक्य)	३२१.६८	९,९४८.९५	८,८६३.२६

महावितरण असे नमुद करते की, सर्व ग्राहकांना दर्जेदार व विश्वासार्ह वीजपुरवठा देण्यास महावितरण कटीबद्ध आहे. मा. आयोगाच्या आदेशानुसार व महाराष्ट्र शासनाच्या वेळेवेळी दिलेल्या निर्देशानुसार कृषी ग्राहकांना वीजपुरवठा करण्यात येत आहे. महावितरणने सर्व-कृषी/शेती वाहिनीवर स्वयंचलित मीटर वाचन (Automatic Meter Reading) यंत्रणावर आधारित मीटर टप्प्या-टप्प्याने बसविण्याचा उपक्रम सुरु केले आहे. कृषी वाहिनीवर महावितरणकडून स्वयंचलित मीटर यंत्रणा कार्यान्वित करून कृषी ग्राहकांना महावितरणकडून फीडर इनपुट आधारित निर्देशांक प्रमाणे बिलिंग होण्याकरिता पुढाकार घेण्यात आला आहे. सद्यस्थितीत महावितरणकडून २००० कृषी-रहित वाहिनीवर स्वयंचलित मीटर वाचन यंत्रणा असलेले मीटर बसविण्याचा उपक्रम सुरु करण्यात आला आहे.

आ.व. २०२२-२३ मध्ये महानिर्मिती, पॉवर ग्रीड कॉर्पोरेशन इंडिया लि., नॅशनल पॉवर कॉर्पोरेशन इंडिया लि. यांच्या वीज खरेदी खर्चात झालेली वाढ व कायदयातील बदलामुळे (change in law) वीज खरेदी खर्चातील वाढ व तसेच आ.व. २०२२-२३ करीता मंजूर वर्गवारीतील वीज विक्री मधून प्राप्त झालेल्या महसूलातील घट, ही तफावतीची मुख्य कारणे आहेत. तसेच आ.व. २०२३-२४ मध्ये वीज खरेदी खर्चात झालेली वाढ, संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्चात झालेली वाढ, वेतन वाढीचे तरतुदीमुळे व त्याअनुषंगाने अनुदान देणाऱ्या वर्गवारीतील वीज विक्रीतील वाढीव महसूलातील घट, ही तफावतीची मुख्य कारणे आहेत.

ख) आर्थिक वर्ष २०२४-२५ साठी तात्पुरते समायोजन:-

आर्थिक वर्ष २०२४-२५ साठी ची एकुण महसूली गरज ही पहिल्या सहा महिन्याची उपलब्ध आकडेवारीवर व उर्वरित सहा महिन्यांकरीता प्रस्तावित आकडेवारी वर आधारित आहे.

आर्थिक वर्ष २०२४-२५ च्या वार्षिक तात्पुरते समायोजनावर आधारीत आ.व. २०२४-२५ ची एकुण महसूली गरज रु. १,३१,०३०.७३ कोटी रुपये इतकी असून त्याचे सविस्तर विवेचन खालील तक्त्यात नमुद केले आहे. मा. आयोगाने दि. ३१.०३.२०२३ रोजीच्या मध्यावधी आढावा याचिकेच्या (प्र. क्र. २२६/२०२२) आदेशान्वये आ.व. २०२४-२५ साठी मान्यता दिलेल्या एकुण महसूलाच्या गरजेच्या तुलनेत आ.व. २०२४-२५ साठीच्या अंदाजित खर्चाची तुलना खालील तक्त्यात दर्शविण्यात येत आहे.

आर्थिक वर्ष २०२४-२५ साठी तात्पुरते समायोजन तक्ता

(रु. कोटी मध्ये)

तपशील	आर्थिक वर्ष २०२४-२५ (मंजूर)	आर्थिक वर्ष २०२४-२५ (अंदाजे)	तफावत
वीज खरेदी खर्च	७३,६२८.९५	८४,२८५.९२	१०,६५६.९७
संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्च	८,६५९.५५	९,८५५.३१	१,१९५.७६
घसारा खर्च	२,८२०.६०	३,६०३.४४	७८२.८४
कर्ज भांडवलावरील व्याज	६७०.९९	८५४.७३	१८४.६२
खेळत्या भांडवला वरील व्याज	१२७.९८	१४५.६४	१८.४७
ग्राहकांच्या सुरक्षा ठेवीवरील व्याज	४४५.९०	९००.३४	४५४.५५
इतर वित्तीय आकार		-	-
बुडीत व सांशेक रक्कमेसाठीची तरतुद	७३०.५२	१,०५६.०९	३२५.४९
अन्य खर्च	६३.९१	२९०.४६	२२६.५५
प्राप्ती कर		-	-
पारेषण अनुज्ञाप्तीधारकांस प्रदान केलेला पारेषण आकार व म.रा.भार प्रेषण केंद्राचे शुल्क तथा आकार	८,६३८.७८	८,६३८.७८	-
प्रोत्साहन/सवलत	४०५.०२	५८९.७१	१८४.६१
आकस्मिक राखीव निधीचे योगदान	-	११८.०४	११८.०४
ओपेक्स योजना	१२०.४५	११३.२१	-७.२४
मागणी बाजू व्यवस्थापन (डीएसएम) खर्च			-
भाग भांडवलावरील परतावा	१,९५१.४७	२,११४.२६	२४२.७९
नियामक दायित्व आकाराचा परतावा	-	१६.६८	१६.६८
अतिरिक्त अधिभार परतावा	१८०.००	१६८.१३	-११.८७
नफा/तोटा वितरणाचा परिणाम खर्च	-	-	-
आयोगाद्वारे मंजूर मागील कालावधीसाठीचे समायोजन	१०,०००.००	१०,०००.००	-
मंजूर मागील महसूली तुट	७,०९७.००	७,०९७.००	-
अधिक: पुढील वर्षासाठी MPECS ला केलेल्या प्रदानाचा परिणाम	२१.९४	२१.९४	-
वाढीव आणि ठोक वापारावरील सूट	५४८.७७	१,०८९.९२	५३३.९५

तपशील	आर्थिक वर्ष २०२४-२५ (मंजूर)	आर्थिक वर्ष २०२४-२५ (अंदाजे)	तफावत
STU आकार			
एकुण महसूली गरज	१,९६,०२९.३५	१,३१,०३०.७३	९५,००९.३८
वीज विक्रीतून मिळणारा एकुण महसूल	१,९५,६८२.००	१,२९,४५८.४५	१३,७०६.४५
वीजदरां व्यतिरिक्त उत्पन्न (तॉन-डॅरिफ)	३५०.५५	५३०.१०	१०९.६२
ओपन अँकसेस चार्जसमधून मिळणारा महसूल	२९६.६०	३००.००	८३.४०
अतिरिक्त वीज विक्रीतून मिळणारा महसूल	-	११२.८७	११२.८७
वहन आकारातून मिळणारा महसूल	-	-	-
अतिरिक्त अधिभारातून मिळणारा महसूल	१०९.४६	०.१४	-१०९.३२
एकुण महसूल	१,९६,३५८.६१	१,३१,४०१.६३	९४,०४३.०२
महसूलातील तुट/ (आधिक्य)	-३२९.२६	६२९.९०	९५८.२६

ग) आर्थिक वर्ष २०२५-२६ ते आर्थिक वर्ष २०२९-३० या पाचव्या नियंत्रण कालावधी साठी एकुण महसूलाची गरज :-

आर्थिक वर्ष २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० या कालावधीकरीता एकुण महसूलाची गरज, विद्यमान वीजदरातून मिळणारा अपेक्षित महसूल आणि महसूलातील अपेक्षित तफावत यांचा सुधारित अंदाज हा महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (बहुवर्षीय वीजदर विनियम), २०२४ च्या तरतुदी व काही अनुमानांच्या आधारे केला गेला आहे.

१) वीज विक्रीचा अंदाज :-

आर्थिक वर्ष २०२५-२६ ते २०२९-३० या पाचव्या नियंत्रण कालावधीसाठी वीज विक्रीचा अंदाज मा. आयोगाकडे सादर केलेल्या संसाधन पर्याप्तता आराखडयानुसार (Resource Adequacy Plan) व काही अनुमानांवर आधारीत आहे. सदर संसाधन पर्याप्तता आराखड्यात अंदाजित केलेल्या वीज विक्रीमध्ये विद्युत वाहने, छपरावरील सौर उर्जा व सौर पंपसेट या द्वारे केलेल्या वीज विक्रीचा समावेश करण्यात आलेला नाही. तथापि, महावितरणने बहुवर्षीय वीजदर (एम.वाय.टी.) याचिकेमध्ये वीज विक्रीचा अंदाज करतांना, संसाधन पर्याप्तता आराखडयानुसार वीज विक्रीच्या अंदाजासह विद्युत वाहने, छपरावरील सौर उर्जा व सौर पंपसेट या द्वारे केलेल्या वीज विक्रीचा देखील समावेश केला आहे.

उच्चदाब (वितरण फ्रंचाएझी वगळून) वर्गवारी निहाय वीज विक्रीचा अंदाजित तक्ता

(द.ल.यु.)

प्रवर्ग	आ.व. २०२५-२६	आ.व.२०२६-२७	आ.व.२०२७-२८	आ.व.२०२८-२९	आ.व.२०२९-३०
	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित
उच्चदाब-१ औद्योगिक	४३,५९४	४५,१७४	४८,३३४	५०,७५१	५३,२४६
उच्चदाब-२ वाणिज्यिक	२,०६०	२,१३२	२,१६८	२,११०	२,११३
उच्चदाब-३ रेल्वे	१३९	१४२	१४५	१४८	१५१
उच्चदाब-४ सार्वजनिक पाणी पुरवठा	२,०९२	२,०९२	२,१७३	२,२५४	२,३३६
उच्चदाब-५ कृषी	२,०११	२,११४	२,२०६	२,२११	२,३८१
उच्चदाब-६ गृहनिर्माण संस्था (रहिवाशी)	२४०	२५१	२६०	२६८	२७५
उच्चदाब-८ सार्वजनिक सेवा	१,२४५	१,२६५	१,२८७	१,३०९	१,३३२
महानिर्मिती सहाय्यकारी पुरवठा	३५७	३६५	३७३	३८०	३८८
उच्चदाब-९ विद्युत वाहन चार्जिंग स्टेशन	९९८	१,६०६	२,४९४	३,५०४	५,११६
एकुण उच्चदाब विक्री	५२,६५६	५५,१४१	५९,३५९	६३,९६६	६७,४९८

लघुदाब (वितरण फ्रेंचाएजी वगळुन) वर्गवारीसाठी वीज विक्री अंदाज

(द.ल.यु.)

प्रवर्ग	आ.व.२०२५-२६	आ.व. २०२६-२७	आ.व.२०२७-२८	आ.व. २०२८-२९	आ.व.२०२९-३०
	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित
लघुदाब १ घरगुती बीपीएल	३८	४०	४२	४४	४६
लघुदाब १ घरगुती	२८,७१५	३०,३२४	३१,६८६	३२,८०४	३३,६९२
लघुदाब २ बिगर घरगुती	८,०३५	८,५३५	८,८६८	९,९३२	९,९३०
लघुदाब ३ सार्वजनिक पाणी पुरवठा	९९९	१,०३४	१,०७०	१,१०५	१,१४१
लघुदाब ४ कृषी	३८,०७६	३८,४७०	३८,७४८	३९,०४३	३९,८३७
लघुदाब ५ यंत्रमाग	२,१३५	२,१७८	२,२२१	२,२६६	२,३११
लघुदाब ५ औद्योगिक इतर	११,४१५	१२,९४९	१४,४८३	१६,०४८	१७,६६८
लघुदाब ६ पथदिवे	१,१३२	१,१५८	१,१८३	१,२०८	१,२३४
लघुदाब ७ सार्वजनिक सेवा	८३६	८५४	८७२	८९०	९०७
लघुदाब ८ विद्युत वाहन चार्जिंग स्टेशन	२३४	३८६	५८७	८७७	१,२६२
एकूण लघुदाब विक्री	११,६१६	१५,९२८	१९,७९६	१,०३,४९७	१,०७,४२७
एकूण वीज विक्री	१,४४,२७१	१,५१,८६९	१,५१,९५५	१,६६,५८३	१,७४,८४६

आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० साठी एकूण वीज विक्री अंदाज (वितरण फ्रेंचाएजी सह)

(द.ल.यु.)

तपशील	आ.व.२०२५-२६	आ.व.२०२६-२७	आ.व.२०२७-२८	आ.व.२०२८-२९	आ.व.२०२९-३०
	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित
महावितरणकडून वीज विक्री	१,४४,२७१	१,५१,८६९	१,५१,९५५	१,६६,५८३	१,७४,८४६
अधिक: वितरण फ्रंचाएझी क्षेत्रातील प्रवर्गनिहाय विक्री (भिवंडी)	३,६३९	३,६९१	३,७४५	३,८०९	३,८५९
अधिक: वितरण फ्रंचाएझी क्षेत्रातील प्रवर्गनिहाय विक्री (मालेगाव)	८९४	९२७	९६१	९९७	१,०३४
अधिक: वितरण फ्रंचाएझी क्षेत्रातील प्रवर्ग निहाय विक्री (ठाणे)	६३७	६६१	६८७	७१४	७४२
वितरण फ्रंचाएझीसह वीज विक्री	१,४९,४४१	१,५१,१४८	१,६४,५४९	१,७२,०९४	१,८०,४८१
अधिक: ओपन अॅक्सेस सेल्स (पारंपारिक)	४,०२६	४,०३४	४,०४२	४,०४९	४,०५७
अधिक: ओपन अॅक्सेस सेल्स (गैर-पारंपारिक)	४,९४१	६,९९६	७,३१३	८,३३२	९,१५४
एकूण वीज विक्री	१,५८,४०८	१,६७,३७१	१,७५,१०४	१,८४,४०५	१,९३,६९२

२) वीज खरेदी :-

महावितरण मुख्यत: महानिर्मिती, केंद्रीय व खासगी संस्थांकडून वीज खरेदी करत असते. एकूण वीज खरेदीमध्ये ६०% वीज औष्णिक वीजनिर्मिती प्रकल्पांकडून खरेदी करण्यात येते.

महावितरणने आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० या पाचव्या नियंत्रण कालावधीसाठी, महावितरणद्वारे मा. आयोगाला सादर केलेल्या संसाधन पर्याप्तता अहवालावर आधारीत, संसाधन निहाय क्षमतावाढ (Resourcewise Capacity) प्रस्तावित केले आहे. वीज खरेदी खर्च हा मेरिट ऑर्डर डिस्पॉच (MoD) तत्वावर आधारित केलेला आहे. पुढील नियंत्रण कालावधीमध्ये मोठ्या प्रमाणात नुतनशील उर्जा उपलब्ध होत असल्याकारणाने वीज खरेदी खर्चात घट होणे अपेक्षित आहे.

नियंत्रण कालावधीमध्ये महाराष्ट्र वीज वितरण कंपनी वीज निर्मिती संचाच्या तांत्रिक किमान पातळीच्या मर्यादेमुळे दर वर्षी अतिरिक्त वीज शिळ्क राहू शकते तीला महावितरणचा IEX मध्ये विकण्याचा उद्देश आहे.

आ.व. २०२५-२०२६ ते आ.व. २०२९-३० या कालावधीसाठी ऊतनिहाय वीज खरेदीचा प्रमाण व खर्चाचा सारांश खालील प्रमाणे आहे.

आ. व. २०२५-२६ ते आ. व. २०२७-२८ साठी ऋतनिहाय वीज खरेदीचा प्रमाण व खर्च

तपशिल	आर्थिक वर्ष २०२५-२६			आर्थिक वर्ष २०२६-२७			आर्थिक वर्ष २०२७-२८		
	मात्रा (द.ल.यु.)	एकूण (कोटी रु.)	दर (रु./युनिट)	मात्रा (द.ल.यु.)	एकूण (कोटी रु.)	दर (रु./युनिट)	मात्रा (द.ल.यु.)	एकूण (कोटी रु.)	दर (रु./युनिट)
नुतनशील उर्जा	४४,५५८	१६,२२८	३.६४	८६,४३७	२९,३६३	३.४	९५,१७७	३२,५२२	३.३९
एनपीसीआयएल	८,३४७	३,३१६	३.१७	८,३४७	३,४२०	४.१	८,३४७	३,५२८	४.२३
महानिर्मिती	५१,७०२	३३,१४४	६.५७	४६,१५४	३२,७२०	६.१७	४७,३७८	३५,४६८	७.४९
एनटीपीसी	३६,६६१	१५,२९१	४.१७	३४,१७७	१५,०७७	४.४७	३४,२२३	१५,६६६	४.५८
जेएसडब्ल्यु	१,१५९	७५६	६.५२	७५५	५८४	७.७३	७६३	६११	८.०९
सीजीपीएल	५,३२६	२,२६३	४.२५	५,३२६	२,३३९	४.३९	५,३२६	२,४१५	४.५३
एपीएमएल	२१,४८४	११,८६०	५.५२	२०,२२२	११,४५५	५.६६	२०,७४५	११,१०८	५.०४
जीएमआर एनर्जी	१,५१२	६५३	४.३२	१,४६०	६४३	४.४७	१,४५०	६४७	४.४६
रतन इंडिया	१,१०९	३,०९४	३.४	८,७९९	३,०४६	३.४६	८,७५०	३,०७३	३.५१
एसडब्ल्युपीजीएल २४० मे.वॅ.	१,७३०	७७६	४.४९	१,७२७	७७६	४.५	१,७२४	७७७	४.५१
हायड्रो पॉवर प्लॉन्ट	५,०७५	१,२१३	२.३९	५,३३३	१,३५१	२.५३	६,०७३	१,६६१	२.७४
पीजीसीआयएल शुल्क	-	३,१०२	-		४,०९७			४,३०२	
अल्प मुदतीचा पुरवठा	१,००८	६६१	६.५५						
बँकीग पॉवर	-१,०११	-	-						
एकूण उपलब्ध ऊर्जा	१,८६,२०३	९३,१५७	५.०५	२,१८,१०३	१,०४,८७२	४.८१	२,२९,३८८	१,१२,५७९	४.११

आर्थिक वर्ष २०२८-२९ ते २०२९-३० साठी ऋतनिहाय वीज खरेदीचे प्रमाण आणि खर्च

तपशिल	आर्थिक वर्ष २०२८-२९			आर्थिक वर्ष २०२९-३०		
	मात्रा (द.ल.यु.)	एकूण (कोटी रु.)	दर (रु./युनिट)	मात्रा (द.ल.यु.)	एकूण (कोटी रु.)	दर (रु./युनिट)
नुतनशील उर्जा	१,०५,१४४	३५,६५८	३.३७	१,०९,८०४	३७,१९२	३.३९
एनपीसीआयएल	८,३४७	३,६३९	४.३६	८,३४७	३,७५३	४.५
महानिर्मिती	४५,१५२	३४,८९४	७.७३	४०,१११	३२,३०५	८.०५
एनटीपीसी	३३,९२६	१६,१२१	४.७५	३९,१७०	१९,२४६	४.९१
जेएसडब्ल्यु	६०३	५४६	९.०६	३६२	३८१	१०.५४
सीजीपीएल	५,३२६	२,५०९	४.७	५,३२६	२,५८८	४.८६
एपीएमएल	२५,३०१	१४,९३४	५.१	३०,५२८	१८,१२३	५.१४
जीएमआर एनर्जी	१,४६८	६६१	४.५	१,४८०	६७७	४.५७
रतन इंडिया	८,८३२	३,१३१	३.५४	८,९०५	३,११०	३.५८
एसडब्ल्युपीजीएल २४० मे.वॅ.	१,७२८	७७९	४.५१	१,७२९	७८१	४.५२
हायड्रो पॉवर प्लॉन्ट	६,३२०	१,७६८	२.८	६,३२०	१,८१०	२.८६
पीजीसीआयएल शुल्क		४,५१७			४,७४३	
अल्प मुदतीचा पुरवठा						
बँकीग पॉवर						
एकूण उपलब्ध ऊर्जा	२,३८,०६३	१,१९,१४९	५	२,४३,३३७	१,२४,७१०	५.१३

३. वितरण हानी :-

महावितरण वितरण हानी कमी करण्याकरीता प्रयत्नशिल आहे. महावितरणने दिनांक १५ ऑक्टोबर २०२४ रोजी मा. आयोगाकडे संसाधन पर्याप्तता अहवाल, २०२४ सादर केला आहे. सदर अहवालात आर्थिक वर्ष २०१०-११ ते आ.व. २०२३-२४ पर्यंत (कोवीड-१९ चे वर्ष वगळून) चे मासिक वितरण हानीच्या माहितीच्या आधारावर वेळ शुंखला प्रतिकृती

(SARIMA) वर पुढील आर्थिक वर्ष २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० ची वितरण हानीची (%) गणना करण्यात आली आहे. सदर संसाधन पर्याप्तता (R.A.) आराखड्यामध्ये अतिउच्चाब (E.H.V) वर्गवारीतील ग्राहकांच्या वीज विक्रीचा अंदाज देखील घेण्यात आला आहे. पुढील पाचव्या नियंत्रण कालावधी करीता, अतिउच्चाब (E.H.V) वर्गवारीची वीज विक्री वगळून वितरण हानी प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

आ. व. २०२५-२६ ते आ. व. २०२९-३० या नियंत्रण कालावधीसाठी प्रस्तावित वितरण हानी

तपशील	आ.व. २०२५-२६	आ.व. २०२६-२७	आ.व. २०२७-२८	आ.व. २०२८-२९	आ.व. २०२९-३०
वितरण हानी (उच्च दाब वीज विक्री वगळून)	९५.०६%	९४.९८%	९४.९८%	९४.५४%	९४.३०%

४) वायर व पुरवठा व्यवसायाचे विलगीकरण :-

बहुवर्षिय वीजदर विनियम २०२४, कलम ८९ अन्वये एकुण वार्षिक महसूली गरजेचे, वायर व पुरवठा या व्यवसायांमध्ये विलगीकरण करण्याबाबत प्रावधान करण्यात आलेले आहे. महावितरणने विनियमांतील तरतुदीनुसार विविध घटकांचे वायर व पुरवठा असे विलगीकरण केलेले आहे.

५) आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० या कालावधीसाठी एकुण वार्षिक महसूली गरज :-

आ.व २०२५-२६ ते आ. व. २०२९-३० या कालावधी साठी एकुण वार्षिक महसूली गरज ही विविध घटकांच्या अंदाजानुसार व बहुवर्षिय वीजदर विनियम २०२४ च्या तरतुदी नुसार प्रस्तावित करण्यात आलेली आहे. तसेच मंजूर वीज दरानुसार वीज विक्री केल्यास मिळणारा महसूल व निर्माण होणारी महसूली तुट, वर्षनिहाय प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

आ. व. २०२५-२६ ते आ. व. २०२९-३० साठीची एकूण महसूली गरज

(रु. कोटी मध्ये)

तपशील	आर्थिक वर्ष २०२५-२६	आर्थिक वर्ष २०२६-२७	आर्थिक वर्ष २०२७-२८	आर्थिक वर्ष २०२८-२९	आर्थिक वर्ष २०२९-३०
	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित
वीज खरेदी खर्च	९३,९५६.५०	९,०४,८७०.६८	९,९२,५७०.९५	९,९९,९४८.५५	९,२४,७८९.५२
संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्च	९२,५४९.८५	९५,२८३.९२	९७,५५६.०२	९९,५४४.८८	२१,३४४.५७
घसारा खर्च	३,९८७.६२	३,७२०.४२	३,४४६.५४	३,३३२.६८	३,९९०.५८
कर्ज भांडवलावरील व्याज	९,२५९.८४	९,७२५.२३	९,८८९.७२	९,८७४.५७	९,७६०.७६
खेळत्या भांडवला वरील व्याज	९१०.६२	२३४.५०	२६१.०९	२७३.९३	२८०.४९
ग्राहकांच्या सुरक्षा ठेवीवरील व्याज	९,००६.०८	९,९०६.६८	९,२७७.३५	९,३३९.०९	९,४७३.००
इतर वितीय आकार	-	-	-	-	-
बुडीत व सांशोक रक्कमेसाठीची तरतुद	९,९०२.८९	९,९४९.९७	९,९९९.३३	९,२५१.०७	९,३०५.३२
अन्य खर्च	३०४.९८	३२०.२३	३३६.२४	३५३.०५	३७०.७०
प्राप्ती कर	-	-	-	-	-
पारेषण अनुज्ञाप्तीधारकांस प्रदान केलेला पारेषण आकार व म.रा.भार प्रेषण केंद्राचे शुल्क तथा आकार	९,७७८.२४	९०,९५५.८५	९९,८६५.८४	९३,२८८.८०	९४,४०७.५०
प्रोत्साहन/संवलत	६९९.२०	६५०.९६	६८२.६७	७१६.८०	७५२.६४
आकस्मिक राखीव निधीचे योगदान	२२९.९२	२८८.७७	३३६.२९	३६१.६१	३८६.३७
ओपेक्स योजना	९३७.५०	९३४.२६	९३६.४३	९३६.४३	९३६.४३
मागणी बाजू व्यवस्थापन (डॉएसएम) खर्च	४.५४				

तपशील	आर्थिक वर्ष २०२५-२६	आर्थिक वर्ष २०२६-२७	आर्थिक वर्ष २०२७-२८	आर्थिक वर्ष २०२८-२९	आर्थिक वर्ष २०२९-३०
	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित	प्रस्तावित
भाग भांडवलावरील परतावा	२,७७६.२०	३,२३४.११	३,४८४.११	३,५७१.०२	३,६४५.७४
नियामक दाखिला आकाराचा परतावा	१६.६८	१६.६८	१६.६८	१६.६८	१६.६८
अतिरिक्त अधिभार परतावा	१६८.१३	१६८.१३	१४५.२४	-	-
नफा/तोटा वितरणाचा परिणाम खर्च	-	-	-	-	-
आयोगाद्वारे मागील कालावधीसाठीचे मंजूर समायोजन					
मंजूर मागील महसूली तुट					
अधिक: पुढील वर्षासाठी MPECS ला केलेल्या प्रदानाचा परिणाम					
वाढीव आणि ठोक वापारावरील सूट	१,१३६.०२	१,१९२.८२	१,२५२.४६	१,३१५.०८	१,३८०.८३
STU शुल्क	७.४२	७.८२	७.९३	८.११	८.१२
एकूण महसूली गरज	१,२९,२२७.६६	१,४४,२६०.२२	१,५६,४९२.७६	१,६६,५३२.३४	१,७५,२४९.२६
वीज विक्रीतुन मिळणारा एकूण महसूल	१,३४,२७६.८१	१,४९,५००.३३	१,४८,२५४.९५	१,५४,८६६.३७	१,६१,४७१.२१
वीजदरां व्यतिरिक्त उत्पन्न (नॉन-टॅरिफ)	५५६.६८	५८४.५१	६१३.७३	६४४.४२	६७६.६४
ओपन अँकरेस चार्जेपासूनचे मिळणारा महसूल	३२५.३५	३९०.९८	४६६.९८	५१०.५९	५६२.६५
अतिरिक्त वीज विक्रीतुन मिळणारा महसूल	७१०.८४	३,३४६.७७	३,६७६.७६	५,२९९.९६	७,०७४.०४
वहन आकारातुन मिळणारा महसूल					
अतिरिक्त अधिभारातून मिळणारा महसूल	०.१४	०.१४	०.१५	०.१५	०.१६
एकूण महसूल	१,३५,८६९.८१	१,४५,८२९.९३	१,५३,०९२.५८	१,६१,३२०.६९	१,६१,७८४.७०
महसूलातील तुट/ (आधिक्य)	(६,६४२.२३)	(१,५६९.७१)	३,४००.९८	५,२९९.६६	५,४६४.५६

घ) अतिरिक्त मागणी :-

महावितरणने दि. ३१ मार्च, २०२३ रोजीच्या मध्यावधी (M.T.R.) याचिकेवरच्या (प्रकरण क्रमांक १०२/२०२३) आदेशाचा पुनर्विचार करण्यासाठी, पुनर्विलोकन याचिका दाखल केली होती. मा. आयोगाने, दिनांक ३१ डिसेंबर २०२४ च्या आदेशानुसार रु. ३९८.१५ कोटी रुपयांच्या खर्चाची मंजूरी दिलेली आहे. तसेच प्रशासन व सामाच्य खर्चातील (A & G) रु. ३६.३८ कोटी, "इतर योजना खर्च" करीता मंजूर केली आहे व तसेच सदर एकूण मंजूर रुपये ४३४.५३ कोटींचा खर्च अतिरिक्त दावा म्हणून बहुवर्षिय याचिकेत समावेश करण्याची परवानगी दिली आहे. महावितरणने वर नमुद आदेशान्वये पुनर्विचार याचिकेमध्ये मंजूर केलेल्या खर्चाची मागणी केली आहे. ती खालील प्रमाणे प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

पुनर्विचार आदेश आणि रकमेचा परिणाम

तपशील	रकम (कोटी रुपयांत)
पुनर्विचार आदेशाचा परिणाम	३९८.१५
इतर मंजूर खर्च	३६.३८
एकूण	४३४.५३

च) धारण खर्च (कॅर्रीग कॉस्ट) :-

मा. आयोग महसूलातील तुट/ अतिरिक्त खर्चावरील धारण खर्चास मान्यता देत असते. त्यानुसार महावितरणने वसूल न झालेली तुट आणि पुनर्विचार याचिकेतील आदेशाचा परिणाम यांच्या वरील धारण खर्चाची गणना केलेली आहे.

छ) वीजदरामार्फत एकुण महसूलाची गरज :-

आ.व. २०२२-२३ आणि आ.व. २०२३-२४ साठीची महसूलातील तुट व आ.व. २०२४-२५ साठीचे तात्पुरते समायोजन, पुनर्विचार याचिके वरील आदेशाचा परिणाम (मध्यावधी आढावा आदेश (प्रकरण क्रमांक (२२६/२०२२) चे पुनरावलोकन), धारण खर्च व आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० या कालावधीसाठीची अंदाजित महसूली तुट यांचा विचार करून खालील तक्त्यात नमुद केल्यानुसार रु. ४८,०६० कोटी रुपये ची वसुली, वीजदर वाढीतुन होईल अशी गणना केली आहे.

विजदरामार्फत एकुण महसूलाची गरज

(रु.कोटी मध्ये)

तपशील	रक्कम रु.
आ.व. २०२२-२३ च्या अंतिम अचुक समायोजनापोटी महसूलाची गरज	२३,२६९
आ.व. २०२३-२४ च्या अंतिम अचुक समायोजनापोटी महसूलाची गरज	८,८६३
आ.व. २०२४-२५ च्या तात्पुरते समायोजनापोटी महसूलाची गरज	९५८
आ.व. २०२५-२६ करीताची प्रस्तावित महसूली तुट	(६,६४२)
आ.व. २०२६-२७ करीताची प्रस्तावित महसूली तुट	(९,५६२)
आ.व. २०२७-२८ करीताची प्रस्तावित महसूली तुट	३,४००
आ.व. २०२८-२९ करीताची प्रस्तावित महसूली तुट	५,२७२
आ.व. २०२९-३० करीताची प्रस्तावित महसूली तुट	५,४६५
पुनर्विचार आदेशाचा परिणाम	३९८
बहुवार्षिक (एमवायटी) कालावधीसाठी एकुण महसूली तुट	३९,३६९
पुर्वीच्या महसूली तुटीच्या वसुली खर्च (कॅरीग कॉस्ट) /परिणाम आणि नियंत्रण कालावधीतील वसुल न झालेली महसूली तुट	८,६९९
विजदरामार्फत निवळ वसुली	४८,०६०
बहुवार्षिक (एमवायटी) कालावधी मधील तुट	५,८७२
बहुवार्षिक (एमवायटी) कालावधी वगळून महसूली तुट	४२,१८७

ज) विजदर संरचना:-

महावितरण येथे असे नमुद करू इच्छिते की, कंपनीचे कार्य सुरक्षित राहण्याकरीता ग्राहकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सेवेच्या संपूर्ण खर्च वेळेत वसुल होणे गरजेचे आहे. विद्युत अधिनियम २००३, बहुवर्षिय वीजदर विनियम व राष्ट्रीय वीजदर धोरणाप्रमाणे मा. आयोग ग्राहकांचे वीजदर ठरवित असते. मा. आयोगाने कार्यक्षमता, अर्थव्यवस्था, प्रभावी कार्यपद्धती तसेच वीज ग्राहकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सेवांचा दर्जा वाढावा याकरीता सतत प्रोत्साहन दिलेले आहे. महावितरणची आर्थिक परिस्थिती सुस्थितीत राहण्यासाठी याच तत्वाचा पुढेरी अवलंब करण्यात यावा, अशी विनंती महावितरण मा. आयोगास करत आहे.

महावितरणने प्रस्तावित केलेली वीजदर संरचना ही पुढील तत्वांवर आधारीत आहे.

- स्थिर आकाराद्वारे स्थिर खर्चाची परिपूर्तता करण्यासाठी स्थिर आकाराचे सुसूत्रीकरण.
- मोठ्या प्रमाणात सौर ऊर्जेची उपलब्धता असल्यामुळे, सौर तासामध्ये सवलतीसह सुधारित टीओडी (ToD) वीजदर संरचना.
- ग्रीड समर्थन शुल्क निश्चितीकरण.

- २० केडब्ल्यु (kW) व्यावरील जोडभार असणाऱ्या लघुदाब ग्राहकांसाठी केव्हिएएच (kVAh) वर आधारित बिलिंगची प्रस्तावना.
- स्वयंवापरांसाठी वीज उत्पादन करणारे उत्पादक, विशेष आर्थिक क्षेत्र (SEZs), व गृहीत (डीम्ड) परवानाधारकांसाठी आपातकालीन उपाय व्यवस्था (स्टॅंडबाय) आकारात सुधारणा.
- सुधारित हरित वीजदर (Green Tariff) - डाटा सेंटर आणि सेमी कंडक्टर सारख्या प्रगतीशील उद्योगांना अतिरिक्त हरीत वीजदर न लावता औद्योगिक वीज दराने हरित आरटीसी (RTC) उर्जा देणे.
- एका पाळीच्या उच्चदाब औद्योगिक ग्राहकांना सौर तासांदरम्यान (सकाळी ९.०० ते संध्याकाळी ६.०० वाजेपर्यंत) स्थिर आकारामध्ये सवलत.
- छपरावरील नुतनशील (सौर) ऊर्जानिर्मिती यंत्रना वापरणाऱ्या घरगुती ग्राहकांकरीता सुधारित बिलिंग पद्धती.
- पुरवठयाच्या अनेक स्नोतांचा लाभ घेणाऱ्या ग्राहकांकरीता अतिरिक्त स्थिर/मागणी आकार.
- शासनाद्वारे जारी केलेले इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंगच्या प्रतिस्थापना व संचालन पायाभुत संरचनेसाठी मार्गदर्शक तत्वानुसार लघुदाब आणि उच्चदाब इलेक्ट्रिक वाहन (EV) चार्जिंग स्टेशनांसाठी सिंगल पार्ट टॅरिफ.
- मा. आयोगाने, महावितरणच्या मध्यावधी आढावा याचिका (प्रकरण क्र. २२६/२०२२) वरील आदेशाद्वारे मंजूर केलेले प्रोस्ताहन आणि सवलती कायम.
- नुतनशील ऊर्जा निर्मिती उत्पादकांना व मुक्त प्रवेश ग्राहकांना वाढीव रिअँकटीव आकार.
- उच्चदाब तसेच लघुदाब वर्गवारीतील ग्राहकांकरीता देयक वाढीव बिलिंग मागणी.

वीजदराची प्रयोज्यता (Applicability) संबंधित प्रस्ताव.

- शुल्क वेळापत्रकाची (Schedule of Charge) सुधारणा.
- राष्ट्रीय वीजदर धोरणामध्ये नमुद केलेल्या सुत्रानुसार परंतु कुठलीही मर्यादा न लावता क्रॉस सबसिडी अधिभार व वहन आकार व वहन आणि मुक्त प्रवेश ग्राहकांना सदर नियंत्रण कालावधीमध्ये प्रस्तावित केल्यप्रमाणे इतर सर्व आकाराची वसुली.

झ) कृषी आणि बिगर कृषी पुरवठयाचे विलगीकरण

मा. आयोगाने प्रभावी देखरेख आणि जबाबदारी सुनिश्चित करण्यासाठी व तसेच औद्योगिक व वाणिज्यिक वर्गवारीतील ग्राहकांवरुन क्रॉस सबसिडीचा भार कमी करण्यासाठी महावितरणला स्वतंत्र कृषी कंपनी तयार करण्याचे निर्देश दिले होते. महावितरण नमूद करू इच्छिते की, बहुवर्षिय वीजदर याचिकेमध्ये आर्थिक वर्ष २०२५-२६ पासून कृषी आणि बिगर कृषी व्यवसायासाठी स्वतंत्र महसूलाची गरज (ARR) प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

महावितरण नमूद करते की, मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना (MSKVV 2.0)अंतर्गत मोठ्या प्रमाणात स्थापन केल्या जात असलेल्या सौर प्रकल्पांमुळे सौरऊर्जित कृषी वाहिनीवर जोडलेल्या ग्राहकांसाठी कमी वीज खरेदी खर्च होईल व त्यामुळे सदर ग्राहकांसाठी सरासरी वीज पुरवठा दर (ACoS) कमी होण्यात मदत होईल.

महावितरणने आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० पर्यंत कृषी ग्राहकांसाठी स्वतंत्रपणे सरासरी वीज पुरवठा दर (ACoS) निश्चित करून सदर वर्गवारीतील ग्राहकांसाठी स्वतंत्रपणे वीज आकार प्रस्तावित केले आहे. आ. व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० साठी महावितरण मधील कृषी व इतर वर्गवारीतील ग्राहकांसाठी सरासरी वीज पुरवठा दर (ACoS) खालील तक्त्यामध्ये प्रस्तावित केले आहेत.

आ.व. २०२५-२६, आ. २०२६-२७, आ.व. २०२७-२८, आ.व. २०२८-२९, व आ.व. २०२९-३० करीता

लघुदाब कृषी ग्राहक व इतर ग्राहकांचे सरासरी वीज पुरवठा दर

सुधारित सरासरी वीज पुरवठा दर (ACoS) (रु./युनिट)	विलगीकरण पूर्वी	विलगीकरणानंतर	
	एकूण महावितरण	एकूण महावितरण (लघुदाब कृषी वगळून)	• लघुदाब कृषी
आ.व. २०२५-२६	९.४५	१०.९२	५.०५
आ.व. २०२६-२७	९.७५	११.३१	४.८३
आ.व. २०२७-२८	९.८०	११.३८	४.५८
आ.व. २०२८-२९	९.९१	१०.७३	३.८७
आ.व. २०२९-३०	९.९४	१०.६१	३.८८

सरासरी वीज पुरवठा दरात वर्ष निहाय वाढ

वीजदर वाढ	युनिट	आ.व. २०२४-२५	आ.व. २०२५-२६	आ.व. २०२६-२७	आ.व. २०२७-२८	आ.व. २०२८-२९	आ.व. २०२९-३०
सरासरी वीज पुरवठा दर (ACoS) (रु. /युनिट)	(रु./युनिट)	९.४५	९.४५	९.७५	९.८०	९.९१	९.९४
सरासरी वीज पुरवठा दरात वर्ष निहाय वाढ	%		०.०%	३.१७%	०.५४%	-६.९९%	-०.५७%

त्र) विजदर पुनरावलोकनाची तर्कमिमांसा :-

महावितरणची महसूली तुट भरून काढण्याकरीता महावितरण विविध वर्गवारीच्या स्थिर आकार व वीज आकारामध्ये वाढ करण्याचे प्रस्तावित करीत आहे. सदर दरवाढ ही देश पातळीवर असणाऱ्या महागाई निर्देशांक तसेच वीज खरेदी खर्चातील वाढ, देशांतर्गत कोळशाच्या तुटवड्यामुळे होणारे आयात केल्या जाणाऱ्या कोळश्याचे मिश्रण (Coal blending) कायदयांतील बदलांमुळे होणारे खर्च, MSPGCL आणि PGCIL च्या खर्चात वाढ, NPCIL च्या वीजदरांतील सुधारणा, ग्राहक वर्गवारी निहाय वापरातील बदल आणि त्याचा महसुलावर होणारा परिणाम इ. मुळे होणाऱ्या वाढीव खर्चाची पूर्तता करण्यासाठी महावितरणची किमान गरज आहे.

- कृषी व इतर वर्गवारीतील ग्राहकांकरीता (बिगर कृषी) स्वतंत्र सरासरी वीज पुरवठा दराची गणना करण्यात आली आहे.
- महावितरणद्वारे कृषी वर्गवारीतील ग्राहकांकरीता स्वस्त नुतनशील ऊर्जा प्रस्तावित करण्यात आली आहे. त्यामुळे कृषी वर्गवारीतील ग्राहकांचे वीजदर कमी करून नियंत्रित ठेवता येतील व तसेच त्याचा वीज देयकाचा भार इतर वर्गवारीतील ग्राहकांवर पडणार नाही.
- सदर विलगीकरणमुळे औद्योगिक वर्गवारीतील ग्राहकांचे वीजदर, बिगर कृषी वर्गवारीतील ग्राहकांचे सरासरी वीजपुरवठा आकाराचे (ACoS) जवळ प्रस्तावित करण्यात आले आहेत. त्यामुळे इतर वर्गवारीतील ग्राहकांवरच्या क्रॉस सबसिडीचा भार देखील कमी करून बिगर कृषी वर्गवारीतील ग्राहकांच्या सरासरी पुरवठा आकाराच्या (ACoS) जवळ ठेवण्यात मदत होईल.

ट) क्रॉस सबसिडी अधिभार:-

विद्युत कायद्यामधील कलम २ (४७) च्या "मुक्त प्रवेश" व्याख्येनुसार, तसेच कलम ४२ नुसार क्रॉस सबसिडी अधिभार, अतिरिक्त अधिभार व इतर लागू असलेल्या आकारांची भरणा करणाऱ्या ग्राहकास वितरण परवाना धारकाने मुक्त प्रवेश देणे बंधनकारक आहे.

विद्युत कायदा २००३ च्या कलम ४२ (२) नुसार क्रॉस सबसिडी अधिभार हा सद्यपातळीवरील क्रॉस सबसिडीवर आधारित असावा. त्यामुळे ज्या ग्राहकांनी मुक्त प्रवेश घेतलेला आहे. अशा ग्राहकांना सद्यपातळीवरील क्रॉस सबसिडीच्या भरपाईपोटी आकार आकारण्यात यावा जेणेकरून त्या काळासाठीचा भार वितरण परवानाधारकाच्या ग्राहकांवर पडू नये.

त्यानुसार महावितरणने सुधारित राष्ट्रीय वीजदर धोरणामध्ये नमूद केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार क्रॉस सबसिडी अधिभाराची गणना केली आहे. उच्चदाब औद्योगिक ग्राहकांसाठी केलेला क्रॉस सबसिडी अधिभार खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आला आहे.

उच्चदाब औद्योगिक वर्गवारी करीता क्रॉस सबसिडी अधिभार

वर्गवारी	आ.व. २०२५-२६	आ.व. २०२६-२७	आ.व. २०२७-२८	आ.व. २०२८-२९	आ.व. २०२९-३०
उच्चदाब १ -उच्चदाब औद्योगिक					
उच्चदाब	२.१८	२.२६	२.२८	२.१५	२.१२
अतिउच्चदाब	२.१८	२.२६	२.२८	२.१५	२.१२

ठ) वहन आकार :-

मा. आयोगाने बहुवर्षीय वीजदर अधिनियम २०२४ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे महावितरणने उच्चदाब (अति उच्चदाब वगळून) आणि लघुदाब या पातळीकरीता प्रस्तावित केलेल्या वहन आकाराचा सारांश खाली दिलेल्या तक्त्यामध्ये दर्शविला आहे.

आर्थिक वर्ष २०२५-२६ ते आर्थिक वर्ष २०२९-३० साठी प्रस्तावित वहन आकार

तपशील	एकक	आर्थिक वर्ष २०२५-२६	आर्थिक वर्ष २०२६-२७	आर्थिक वर्ष २०२७-२८	आर्थिक वर्ष २०२८-२९	आर्थिक वर्ष २०२९-३०
वहन खर्च						
उच्चदाब (अति उच्चदाब वगळून)	रु कोटी	२,९९५	३,४१२	३,७९१	४,९३२	४,४३६
लघुदाब	रु कोटी	१३,४९८	१५,३९३	१६,७०९	१७,६६७	१८,४९६
वहन केलेली उर्जा (युनिट)						
उच्चदाब (अति उच्चदाब वगळून)	दशलक्ष के.व्हि.ए.च.	३८,९९०	४०,९३७	४३,८५८	४७,९९५	५०,७०७
लघुदाब	दशलक्ष युनिट	९५,६९६	९५,९२८	९९,७९६	९,०३,४९७	९,०७,४२७
प्रतीयुनिट वहन आकार						
उच्चदाब (अति उच्चदाब वगळून)	रु./ के.व्हि.ए.च.	०.७६	०.८३	०.८६	०.८८	०.८७
लघुदाब	रु./के.डब्ल्यु.एच	१.४६	१.६०	१.६७	१.७१	१.७१

वाणिज्य समायोजन करीता पुर्वीच्या आदेशात मंजूर केलेली वहन हानी महावितरण पुन्हा प्रस्तावित करत आहे.

ड) अतिरिक्त अधिभार :-

जे ग्राहक ठरवून दिलेल्या वितरण परवानाधारकाव्यतिरिक्त इतर व्यक्तींकडून वीज घेत असतील अशा ग्राहकांना अतिरिक्त अधिभार लावण्याचे प्रावधान कलम ४२ (४) मध्ये आहे. मा. आयोगाच्या वितरण मुक्त प्रवेश विनियम, २०१६ मधील विनियम १४.८ मध्ये अतिरिक्त अधिभार ठरविण्याची तत्वे आणि तो लागू करण्याबाबत अधोरेखीत केलेले आहे.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वितरण मुक्त प्रवेश) विनियम, २०२३ मधील सुधारणा नुसार, मागणी आकाराची भरणा करणाऱ्या हरित उर्जा मुक्त प्रवेशधारकांना अतिरिक्त अधिभार लागू राहणार नाही. सदर याचिकेत महावितरणने नियंत्रण कालावधीत हरित उर्जा मुक्त प्रवेशधारकांकडून अतिरिक्त अधिभारद्वारे मिळणाऱ्या कोणत्याही उत्पन्नाची मागणी केलेली नाही. महावितरणने केवळ पारंपारिक स्वतंत्र उर्जा निर्मिती करणारे (IPP) वितरण मुक्त प्रवेशधारकांकडून असा अतिरिक्त अधिभार आकारण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० या नियंत्रण कालावधीकरीता प्रस्तावित केलेल्या अतिरिक्त अधिभाराचा सारांश खाली दिलेल्या तक्त्यामध्ये दर्शविला आहे.

आ.व. २०२५-२६ ते आ.व. २०२९-३० साठी अतिरिक्त अधिभाराचा सारांश

तपशील	आर्थिक वर्ष २०२५-२६	आर्थिक वर्ष २०२६-२७	आर्थिक वर्ष २०२७-२८	आर्थिक वर्ष २०२८-२९	आर्थिक वर्ष २०२९-३०
प्रस्तावित अतिरिक्त अधिभार (रु./युनिट)	१.४१	१.४३	१.५३	१.५१	१.५१

ड) वीजदराची प्रयोज्यता (ॲप्लीकॅबीलीटी) :-

प्रत्येक ग्राहकांच्या वीजदरांची प्रयोज्यता ही ग्राहकांचा वीज वापर, वीज वापराचा हेतु, ग्राहक वर्गवारी इ. बाबींवर अवलंबून असते. याप्रमाणे मा. आयोगाने ग्राहकांचा विद्युत पुरवठा (लघुदाब अथवा उच्चदाब), वापराचा हेतु (घरगुती, बिगर-घरगुती, औद्योगिक, शेती इत्यादी) यानुसार ग्राहक वर्गवारी केलेली आहे.

महावितरणने सदर विषयाचा सखोल अभ्यास करून तसेच क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांचा अभिप्राय विचारात घेउन वीजदर प्रयोज्यतेमध्ये काही सुधारणा प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

ए) वीजदर प्रायोजकता आणि सरासरी वीजदर वाढ / घट :-

पाचव्या नियंत्रण कालावधीसाठी उच्चदाब वर्गवारीकरीता प्रस्तावित दर :

ग्राहक वर्गवारी	आ.व. २०२५-२६ (प्रस्तावित)					आ.व. २०२५-२६ (%वाढ)					आ.व. २०२५-२६ (महसूल)					
	स्थिर आकार	वीज आकार	वहन आकार	अस्थिर आकार	सरासरी देयक दर	स्थिर आकार	वीज आकार	वहन आकार	अस्थिर आकार	सरासरी देयक दर	स्थिर आकार	वीज आकार	वहन आकार	अस्थिर आकार	सरासरी देयक दर	एकूण
रु/फेट्टा/ महसूल	रु/युनिट	रु/युनिट	रु/युनिट	रु/युनिट	%	%	%	%	%	रु. कोटी	रु. कोटी	रु. कोटी	रु. कोटी	रु. कोटी		
उच्चदाब १ उच्चदाब-औद्योगिक																
उच्चदाब १ उच्चदाब-औद्योगिक	६००	८.१९	०.१६	१.४७	११.०९	१.२९%	४.१५%	२८.५५%	-१.२७%	०.५५%	५.१२४	२६.६२२	२.३३९	२८.९६९	-१६२	३३.९२३
अतिउच्चदाब	६००	८.१९	-	८.१९	१०.५०	१.२९%	४.१५%	-३.००%	०.१०%	२.३६६	११.५२०	-	११.५२०	-	११.५२०	११.५२०
उच्चदाब १ (अ) (१): उच्चदाब-औद्योगिक उप. एकूण	-	-	-	-	१०.१९					०.५२%	७.५१०	३६.१५३	२.३३९	४०.४८९	-१६२	४०.४८९
उच्चदाब १ (अ) (२): उच्चदाब-औद्योगिक (हंगामी)																
उच्चदाब	६००	८.१९	०.१६	१.४७	१३.००	१.२९%	४.३९%	२८.५५%	-५.६७%	-१.१३%	८१	११८	१७	२१५	-०	२१५

- ९) महावितरणच्या परवाना क्षेत्रात असलेल्या एसईझेड आणि गृहीत परवानाधारकांना महावितरणसोबत आपातकालीन उपयोगी व्यवस्था (स्टॅंडबाय) करण्याचे निर्देश दयावे आणि महावितरणने विनंती केल्यानुसार आपातकालीन उपयोगी व्यवस्था (स्टॅंडबाय) आकार मंजूर करावे.
- १०) महापारेषणद्वारे अतिउच्चदाब पायाभुत सुविधाचे (इन्फ्रास्ट्रक्चर) कामे पुर्ण न झाल्यामुळे, महावितरणला वहन आकार आणि वहन हानी मुळे होणाऱ्या आर्थिक भाराची नुकसान भरपाई महापारेषणकडून करण्यास परवानगी देण्यात यावी.
- ११) छपरावरील सौर उर्जा यंत्रणेचा वापर करणाऱ्या घरगुती ग्राहकांना सुधारित पद्धतीने बिलिंग करण्यास मंजूरी दयावी.
- १२) डेटा सेंटर व सेमी कंडक्टर सारख्या प्रगतीशील उद्योगांना सुधारित हरित वीजदर (Green Tariff) आणि हरित आरटीसी (RTC) उर्जा देण्यास मंजूरी देणे.
- १३) सौर तासांदरम्यान किमान ८ (आठ) तास चालणाऱ्या एका पाळीमध्ये कार्यरत असणाऱ्या उच्चदाब उद्योगांना स्थिर / मागणी आकारात सवलत मंजूर करण्यात यावी.
- १४) पुरवठयाच्या अनेक ऊतांचा लाभ घेणाऱ्या ग्राहकांसाठी अतिरिक्त स्थिर आकाराच्या प्रस्तावास मंजूरी दयावी.
- १५) हरित उर्जा निर्माते तसेच वितरण मुक्त प्रवेश धारकांकडून रिअक्टिव (rkVAh) आकारात प्रस्तावित वाढ करण्यास मंजूरी दयावी.
- १६) महावितरणने प्रस्तावित केलेल्या स्थिर/ मागणी आकाराच्या व्याख्येत सुधारणा करण्यास परवानगी मिळावी.
- १७) मुक्त प्रवेश ग्राहकांसाठी नियंत्रण कालावधीकरीता प्रस्तावित केलेल्या क्रॉस सबसिडी अधिभार आणि वहन आकार तसेच वहन हानीसह इतर सर्व आकारास मंजूरी मिळावी.
- १८) महावितरणने प्रस्तावित केलेल्या विविध प्रकारच्या वीजवापरासाठी सुचविलेल्या वर्गीकरणास परवानगी दयावी.
- १९) वार्षिक महसूलाच्या गरजेचा (ARR) भाग म्हणून प्रस्तावित केलेल्या सवलती / प्रोत्साहनांना मान्यता दयावी.
- २०) महावितरणने प्रस्तावित केल्याप्रमाणे सवलत व दंड तर्कसंगत (Rationalize) करण्यास मंजूरी दयावी.
- २१) महावितरणने प्रस्तावित केलेल्या शुल्क वेळापत्रकाला (Schedule of Charges) मान्यता दयावी.
- २२) महावितरणने सादर केलेल्या भांडवली खर्चाला (Capex & Capitalization) मंजूरी दयावी.
- २३) महावितरणने प्रस्तावित केलेल्या ओपेक्स (Opex) योजना व त्यावरील खर्चाला मंजूरी दयावी.
- २४) मा. आयोगास योग्य वाटेल असे सर्व सहाय्य मंजूर करावे.
- २५) मा. आयोगास योग्य वाटेल असे कोणतेही आदेश, प्रकरणातील परिस्थिती तसेच न्याय हितांच्या दृष्टीने देण्यात यावे.
- २६) मागिल कालावधीकरीताच्या नुतनशिल उर्जा खरेदी (RPO) बंधनाच्या तुटवड्यास आर्थिक वर्ष २०२९-३० पर्यंत मंजूरी द्यावी.
- २७) कृषी विलगीकरण आणि अकृषीक व्यवसाय याकरीता नुतनशिल उर्जा खरेदी बंधनाच्या पुरतेसाठी मध्यावधी आढावा याचिकेदरम्यान पुत्रनिर्धारणास परवानगी द्यावी
- २८) कोणतीही चुक / भुल झाली असल्यास ती क्षमापित करावी आणि ती सुधारण्याची संधी देण्यात यावी.
- २९) सदर विनंती अर्ज सादर कर्त्यास या अर्जात गरज असल्यास वेळोवेळी भर टाकण्यास किंवा त्यात बदल करण्यास तसेच अतिरिक्त माहिती सादर करण्यास परवानगी देण्यात यावी.

सही/-

संचालक (वाणिज्य)
महावितरण